

De werkgever is wettelijk verplicht om de werknemers op te leiden over welzijn.
Die opleiding maakt integraal onderdeel uit van het preventiebeleid dat hij moet opstellen.

Fiche 3.7

Opleiding van de spelers van het welzijn op het werk

De wet van 4 augustus 1996 geeft aan dat de werkgever de werknemers de nodige informatie, opleiding en instructies moet bieden om voor hun veiligheid en hun gezondheid te zorgen. Net aangeworven werknemers, werknemers die van werkpost of van werktechniek veranderen, tijdelijke werknemers, werknemers die na een werkonderbreking van minstens 4 weken en op verzoek van de arbeidsarts terug aan het werk gaan (cf. fiche 5.2.1.), moeten opgeleid worden over de voorzorgen die ze moeten nemen om te zorgen voor hun eigen veiligheid en, desgevallend, die van andere werknemers die voor hetzelfde bedrijf werken.

Het preventiebeleid omvat ook andere, **meer specifieke** opleidingen, die bedoeld zijn om:

- alle werknemers op te leiden over de specifieke risico's die op hun werkpost kunnen voorkomen (bijv. opleiding "Arbeidsmiddelen");
- al wie betrokken is bij welzijn op het werk op te leiden, zoals EHBO'ers, leden van de eerste-interventieploeg, preventieadviseurs, enz.

Ter herinnering, vakbondsorganisaties voorzien voor hun verkozenen in het CPBW allerlei opleidingen om hun mandaat zo goed mogelijk te kunnen uitoefenen (cf. fiche 3.4).



De tabel hieronder vat al die specifieke opleidingen samen, met vermelding van het type en niveau van de opleiding, de desbetreffende wetgeving en de erkende opleidingsinstellingen.



Speelers/inhoud van de opleiding	Basisvoorwaarden	Duur van de opleiding ¹	Erkende (of mogelijke) opleidingsinstellingen	Bijbscholing	Weigering van toepassing
PA niveau 3: basiskennis (de wetgeving zegt niet waaruit die kennis bestaat)	Niet gespecificeerd	Niet vastgelegd* of module van 40 uur	Zelfstudie, diverse korte modules ² of www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/melding-lijst-van-de-instellingen-die-een-basiscursus-voor-preventieadviseurs-3 + FORMAPEF + ref. ^{3&4}	Jaarlijks minstens 3 al dan niet opeenvolgende dagen, met betrekking tot minstens twee van de domeinen van welzijn	Codex boek II titel 4 Vorming en bijscholing van de preventieadviseurs
PA niveau 2: basismodule	Hoger secundair onderwijs of niveau 3 + 5 jaar ervaring	120 uur	www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/erkenning-cursussen-voor-aanvullende-voorming-voor-preventieadviseurs		
PA niveau 2: specialisatiemodule		90 uur			
PA niveau 1: basismodule	Universitair diploma of PA 2 + 5 jaar ervaring	120 uur			
PA niveau 1: specialisatiemodule		280 uur			
Vertrouwenpersoon: basismodule	Niet gespecificeerd	Minimum 2 dagen*	Lijst van instellingen die opleiding verstrekken met het oog op het verwerven van de vaardigheden en de kennis van vertrouwenspersoneel ⁵ + FORMAPEF	Jaarlijks: ½ dag*	Codex boek I titel 3 Preventie van psychosociale risico's op het werk
Hulpverleners: basismodule aangevuld met een specifieke opleiding gericht op de specifieke activiteiten van de vereniging	Niet gespecificeerd	Minimum 15 uur*	Lijst van instellingen of werkgevers die opleiding en bijscholing voor hulpverleners verstrekken: https://www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/melding-lijst-van-instellingen-werkgevers-die-voorming-en-bijscholing-aan-hulpverleners + FORMAPEF	Jaarlijks: minimum 4 uur	Codex boek I titel 5 Eerste hulp - Zie artikels 1.5.8 t.e.m. 1.5.13
Leden eerste-interventieploeg: basismodule	Niet gespecificeerd	6 uur*	www.espace.cfwb.be/sippt/Vega_III.php?consult=857 + FORMAPEF	Om de 5 jaar: Minimum 6 uur*	Art. III.3-8 van de codex over het welzijn op het werk
Veiligheidscoördinator niveau A	Ingenieur of HOII ⁴	160 uur* ⁵	Erkenning: Specifieke cursussen, examens en modules voor veiligheids-gezondheidscoördinatoren	Jaarlijks: Minimum 5 uur	K.B. van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (pdf)
Veiligheidscoördinator niveau B	EHOKE / Hoger secundair onderwijs	80 uur (11 dagen)* ⁶	www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/erkenning-specifieke-cursussen-examens-en-modules-voor-coördinatoren-inzake-veiligheid		
Hygiëne in keukens HACCP: basismodule	Niet gespecificeerd	4 uur*	www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article_body.pl?language=nl&caller=summary&pub_date=03-12-12&numac=2003023054 + FORMAPEF	Niet gespecificeerd	Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende de autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen
Manueel hanteren van lasten: basisopleiding	Niet gespecificeerd	½ dag*	FORMAPEF	Niet gespecificeerd	Richtlijn 90/269/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende het manueel hanteren van lasten met gewicht voor de werknemers Codex Boek VIII Titel 3 Manueel hanteren van lasten
Werken op hoogte: bevoegdheid voor montage en demontage van steigers	Niet gespecificeerd	1 dag*		Niet gespecificeerd	Codex boek IV titel 5 Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte
Werken op hoogte: beveiliging van werken op hoogte	Niet gespecificeerd	1 dag*		Niet gespecificeerd	
Steigers/ladders	Niet gespecificeerd	4 uur*		Niet gespecificeerd	Codex boek IV titel 5 Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte
Opleiding elektricität - BA4 - Gewaarschuwden - BA5 - Vakbekwaamheid	Opleiding elektrische risico's	8 uur*	FORMAPEF (voor BA4)	Niet gespecificeerd	Afdeling 2.10.11 van het Algemeen Reglement op de elektrische installaties (ARE). Laatste wijziging door het koninklijk besluit van 8 september 2019 (B.S. 28 oktober 2019) van kracht op 1 juni 2020
Vorkheftrucks besturen: rijbewijs heftruckchauffeur	Opleiding en ervaring i.v.m. elektrische risico's	21 uur*		Niet gespecificeerd	Codex boek IV titel 3 Mobile arbeidsmiddelen al dan niet met eigen aandrijving
Veiligheidsattest aannemers: B-VCA ⁷ - Operationele medewerkers	Medische geschiktheid om heftrucks te besturen - rijbewijs B	16 uur*		Niet gespecificeerd	De wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn op het werk heeft het toepassingsgebied uitgebreid tot werken met deuren. Daarbij moeten immers overeenkomsten gesloten worden om de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de betrokkenen te waarborgen
Veiligheidsattest aannemers: VCA-VOL - Operationeel leidinggevende	Niet gespecificeerd	20 uur*		Niet gespecificeerd	
Arbeidsmiddel (gevaarlijke machines: grasmaaier, heggenmaaier, kettingzaag, enz.)	Niet gespecificeerd	Afhankelijk van het type machine. Gebruiksaanwijzing.	www.werk.belgie.be/nl/themes/welzijn-op-het-werk/arbeidsmiddelen/van-toepassing-op-alle-arbeidsmiddelen#toc_heading_6	Niet gespecificeerd	Codex boek IV titel 2 Bepalingen van toepassing op alle arbeidsmiddelen

¹ De duur van opleidingen en bijscholingen met een sterretje is niet wettelijk vastgesteld. Hij wordt bepaald door de werkgever (als hij de opleiding zelf verstrekt) of door een opleidingsinstituut.

² Bijvoorbeeld georganiseerd in het kader van de FORMAPEF-catalogus of ondersteund door paritaire fondsen. Ook deze toolbox "blokken" kan uw basiskennis verbeteren.

³ www.beswic.be/nl/voels/e-learning-om-de-eerste-stappen-op-vlak-van-welzijn-op-het-werk-te-zetten-gezondheid-veiligheid-psr-msa-e-campus-belgie

⁴ Of toegankelijk na een bepaald aantal jaren ervaring, afhankelijk van het opleidingsniveau (zie K.B. van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen).

⁵ Of 30 uur aanvullende opleiding voor preventieadviseurs niveau I.

⁶ Of 30 uur aanvullende opleiding voor preventieadviseurs niveau II.

⁷ "Veiligheid, gezondheid- en milieu- Checklist Aannemers"

⁸ www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/melding-lijst-van-instellingen-die-een-voorming-verstrekken-met-het-oog-op-het-verwerven